

DIGITAAL PROCEDEREN WORDT DEZE ZOMER GEFASEERD INGEVOERD

ADVOCATUUR MAAKT VAN DEN NOOD EEN DEUGD

Op 1 april 2017 moeten advocatenkantoren beginnen met digitaal procederen, zo heeft de wetgever bepaald. In de komende vier jaar wordt dit gefaseerd ingevoerd. De digitalisering heeft een enorme impact op de interne werkprocessen van de hele branche. Onder de naam 'Silex' sloegen advocatenkantoren de handen ineen om een koppeling te maken tussen de eigen systemen en die van de rechtspraak, de officiële site van de rechterlijke organisatie in Nederland.

Alexander Hijmering, woordvoerder van Silex: “Het indienen van stukken bij de rechtbank gaat nu allemaal op papier; er gaan letterlijk karrenvrachten per koerier de deur uit. Dossiers in veelvoud met bewijsstukken met binders tegelijk, naar zowel de rechtbank als wederpartijen. Veel advocatenkantoren hebben daar nu een eigen repro voor.” De rechtspraak heeft een portaal gebouwd voor de digitale koppeling: www.mijnrechtspraak.nl en de advocatenkantoren moeten stukken daarom digitaal aanleveren. Het portaal levert echter nadelen op voor kantoren met veel zaken. Er is namelijk geen koppeling met de interne documentmanagementsystemen en veel kantoren werken in teams aan één zaak, terwijl het portaal is ingericht op individuele beroepsbeoefenaars.

Systeemkoppeling

De rechtspraak bood advocatenkantoren naast het portaal ook de mogelijkheid een systeemkoppeling te ontwikkelen met hun systemen en die van de rechtspraak. Voor een advocatenkantoor was het echter een kostbare investering om een systeemkoppeling alleen voor zichzelf te laten ontwikkelen en bovendien was een individueel kantoor geen gesprekspartner voor de rechtspraak. Intussen kwam er geen enkel initiatief vanuit de softwaremarkt. Dat was ruim twee jaar geleden.

Nek uitgestoken

Rosita Doerga, voorzitter van IT Mania en IT-manager van advocatenkantoor CMS: “Twee jaar geleden vroeg Alexander Hijmering of hij een presentatie mocht geven over de digitalisering van de rechtspraak op IT Mania. Ik merkte na die presentatie dat iedereen behoefte had om hier kennis over te delen. Toen heb ik de stoute schoenen aangetrokken en gevraagd of de deelnemers het opportunity vonden om dit gezamenlijk aan te pakken. Iedereen zou er immers mee te maken krijgen.”

Het samenwerkingsplatform is beveiligd met ISO-gecertificeerde encryptie

Als eerste stap is een impactanalyse uitgevoerd van de invloed van digitaal procederen op de interne processen. Dat onderwerp is ingebracht in IT Mania, een informeel overleg tussen directeuren van twintig advocatenkantoren met strikte huisregels over wat er wel en niet gedeeld kan worden. De directeuren reageerden enthousiast en besloten niet af te wachten totdat anderen het initiatief zouden nemen. Men besloot mensen en middelen ter beschikking te stellen om de behoefte van de advocatuur in kaart te brengen. Dat was de start van Silex (silex is een vuursteen, red.). Toen hebben IT-managers van een aantal kantoren hun nek uitgestoken. Nog voordat de business bezig was met digitaal procederen hebben ze samen deze wettelijke verplichting omgezet in een kans. Evert Verheul, hoofd IT van Pels Rijcken & Droogleevers Fortuijn: “Met deze samenwerking willen we de koppeling advocatuurbreed aanbieden en zelfs over de grenzen heen naar bestuursorganen en andere partijen in de keten die wellicht geholpen zijn bij deze koppeling.”

Draagvlak creëren

Ondanks de tijdsdruk is Silex eerst begonnen met een analyse en het creëren van draagvlak onder begeleiding van consultants van Anderson MacGyver (AMG). Alexander Hijmering: “We zijn niet begonnen met systemen koppelen,

maar we hebben gebruikers gevraagd: ‘Hoe wil je straks je werk doen en wat heb je daarvoor nodig?’ Advocatenkantoren hebben andere behoeften dan de rechtspraak. De handreiking van de systeemkoppeling die de rechtspraak biedt, grijpt Silex aan als een eerste stap om interne processen beter te stroomlijnen en te structureren. Zo creëren we met de verplichting intern meer efficiency. Als we willen dat aan onze kant ook wordt vernieuwd, kunnen we dat alleen door zelf het initiatief te nemen.”

Rosita Doerga: “De behoeften van de gebruikers zijn uitgebreid in kaart gebracht; het gaat uiteindelijk om de mensen op de werkvloer die ermee moeten werken. Het gebruikersforum van Silex is een klankbord voor zowel de rechtspraak als de eigen organisatie.”

Ongemerkt

Evert Verheul: “We wilden in goed overleg met alle partijen de functionaliteiten breed beschikbaar maken voor iedereen. Dat betekent een enorme innovatie voor de werkstroom die na meer dan honderd jaar nu echt ingrijpend gaat veranderen. Het doel is om de overgang naar digitaal procederen ongemerkt te laten verlopen. In het platform zit al onze knowhow over processen en systemen vanuit alle kantoren van de hele advocatuur. We hebben straks een eenvoudige manier om digitaal te kunnen procederen.” Nard van Breemen, global IT-Manager bij Bird & Bird: “Met software kun je een werkproces dat volledig uitgekristalliseerd is, prima automatiseren. Dat was in dit geval echter niet het geval, omdat tegelijk met de automatisering het proces van de interactie tussen gerechtshoven en advocatenkantoren werd gewijzigd. Dat gaf aanleiding tot vragen en discussie en er was extra verduidelijking en concretisering nodig. Dankzij samenwerking tussen de Silex-kantoren, de softwareleverancier en het project vanuit de overheid was dit mogelijk. Vanuit mijn functie zie ik gelijksoortige trends om documenten verplicht digitaal aan te leveren aan ge-

rechtshoven ook in andere landen, maar de samenwerking zoals in Nederland is zeer bijzonder te noemen.”

Unieke samenwerking

Silex is een tijdelijk samenwerkingsverband van twintig kantoren* en is inmiddels uitgegroeid tot een netwerk van meer dan honderd mensen, met advocaten, secretaresses, procesondersteuners, maar ook systeembeheerders en analisten. Zo'n groot samenwerkingsverband in de advocatuur met mensen uit zo veel verschillende disciplines is uniek. De energie binnen het samenwerkingsverband is dan ook heel bijzonder. Silex heeft het vooronderzoek uitgevoerd om te komen tot een request for information. Die is in de markt gezet en uit de respons zijn twee leveranciers gekozen aan wie een request for proposal is gevraagd. Dat was het initiële doel van de samenwerking: om de softwaremarkt in beweging te zetten. Silex was daarbij de spreekwoordelijke vuursteen om de vonk over te laten slaan naar de markt. Rosita Doerga: “Met zes kantoren hebben we het voortouw genomen. Al gauw moesten we concluderen dat een systeemkoppeling te kostbaar was om te laten bouwen; de advocatuur stelt eisen aan de veiligheid en de functionaliteit en de informatiestromen lopen tussen kantoren onderling en de rechtspraak. We moesten de kosten met meer kantoren delen.” Evert Verheul: “Alle Silex-leden hebben andere kantoren overtuigd zich aan te sluiten bij Silex. De stuurgroep heeft met onder meer verschillende artikelen in de media aandacht gevraagd voor het initiatief. We hebben lijntjes uitgezet naar bestuursorganen en andere initiatieven genomen om het gesprek met elkaar en de rechtspraak aan te gaan.”

Meer commitment

Alexander Hijmering: “Wij dachten dat we daarmee hadden laten zien dat er een concrete behoefte was, maar de softwareleveranciers vroegen meer commitment. Zij wilden dat de advo-

catenkantoren zouden investeren in de softwareontwikkeling. We hadden niet alleen een vonk nodig, maar ook aanmaakblokjes om het vuur echt te doen ontbranden. Voor die investering moesten we kiezen voor één leverancier; we konden niet overal gaan investeren. Dat is soms een nadeel als je wilt opkomen voor de belangen van de hele branche.” Op het moment van realisatie zijn consultants van Anderson MacGyver de smeerolie tussen de rechtspraak en de leveranciers. Ze houden belangrijke stakeholders aangehaakt via de stuurgroep onder leiding van Peter van de Heuvel

De saamhorigheid is een unicum binnen de wereld van advocaten

(hoofd ICT De Brauw) en Jurian Hermeler (ICT director NautaDutilh) en de ‘trekkersbijeenvolgen’. Allereerst heeft Silex de verbinding gelegd tussen de kantoren en de rechtspraak. De kantoren worden geen eigenaar van het product en zij verdienen er ook niet aan. Het levert een koppeling op die beschikbaar is voor de hele branche. Die investering is nodig om een juiste uitgangspositie te creëren.

Ook voor kleine kantoren

Omdat de systeemkoppeling een initiatief is van de grote kantoren uit de top 50, is het soms lastig uit te leggen dat deze ook voor kleinere kantoren een goede oplossing kan zijn. De koppeling is namelijk vooral nuttig voor

kantoren die veel procederen. Het hangt er ook van af of een kantoor veel in teams werkt of individueel, voor welk gebruiksgemak ze kiezen en hoe ze documenten intern opslaan. Middelgrote en zelfs heel kleine kantoren hebben al licenties gekocht. Elk kantoor maakt straks de eigen afweging: maken ze gebruik van het portaal mijnrechtspraak.nl van de rechtspraak of kiezen ze voor de systeemkoppeling?

Zes systeemkoppelingen

Rosita Doerga: “We hebben de andere leveranciers wel geïntroduceerd bij de andere kantoren. We hebben namelijk geen enkel commercieel belang, maar we willen juist dat zoveel mogelijk kantoren van onze kennis gebruikmaken.” Alexander Hijmering: “Hoewel we noodgedwongen met één leverancier zijn gaan werken, zijn er inmiddels zes softwareleveranciers die werken aan een systeemkoppeling. Dat was precies de bedoeling van Silex. Het fungeert als de vonk die de leveranciers aanjaagt en de commerciële ontwikkeling van systeemkoppelingen in gang zet. Bovendien hebben we met onze leverancier afgesproken dat hij een percentage van de omzet reserveert voor de doorontwikkeling van de software. Wij als gebruikers bepalen waarin wordt geïnvesteerd. Daarmee kunnen de komende jaren meer type zaken en alle gerechtelijke instanties aangesloten worden op het systeem.” Hoewel Silex nu verbonden is met slechts één leverancier, willen de initiatiefnemers dat informatie voor alle leveranciers beschikbaar komt. Alexander Hijmering: “Daarom vinden wij het zeer belangrijk dat de rechtspraak de vragen die onze leverancier aan hen stelt, openbaar publiceert met bijbehorende antwoorden.” Rosita Doerga: “Vorige week is er een demo beschikbaar gekomen van de koppeling en vanaf 6 februari zullen de eerste vier kantoren elk een onderdeel ervan testen. Dat gaat in alle openheid: andere kantoren kunnen langskomen om dat te bekijken.”

Volledig beveiligd

Nard van Breemen: “Het resultaat is een multidisciplinair samenwerkingsplatform dat het documentmanagementsysteem van de rechtspraak verbindt met dat van de advocatenkantoren. Het is beveiligd en gecontroleerd met ISO-gecertificeerde encryptie en bevat alleen de documenten die nodig zijn. Het systeem controleert en documenteert elk bericht, zorgt voor audits en alle stappen zijn bovendien traceerbaar. Daarmee verloopt het proces gecontroleerder dan in de oude situatie. De procesflow met de logische volgorde van stappen is straks ook gedigitaliseerd met de stukken die daaronder hangen. Proces en inhoud zijn gecombineerd in plaats van in losse managementsystemen die alleen documenten bevatten. Daardoor werken we gestroomlijnder en overzichtelijker. Bovendien kunnen we beter samenwerken en de stukken sneller naar de rechtspraak versturen.”

Verdere ketenintegratie

Evert Verheul: “Dit is nog maar de eerste stap. Na de invoering van de eerste gedigitaliseerde processen komen andere processen (zaakstromen) aan de beurt, zoals bestuursrecht, kort geding en hoger beroep. Ik hoop dan ook weer met elkaar die stappen te kunnen zetten. Mede daarom hebben we een leverancier gekozen die goed is in ketenintegratie. Bij het bouwen houden zij altijd in het achterhoofd dat er nog meer partijen zijn. Dat sprak ons erg aan.”

Nard van Breemen: “Met het platform zetten we een stap voorwaarts: de advocatuur kan digitaal werken en is semigeïntegreerd met de rechtspraak en de wederpartij. Ik denk dat de ambitie van het platform nog veel verder kan gaan. Er zijn nog veel meer functionaliteiten aan te koppelen. Momenteel wisselt het platform slechts berichten uit, maar er kan ook een dataroom aan worden toegevoegd waarin stukken met de cliënt buiten de rechtbank worden uitgewisseld.”

Ambassadeurs

Iedereen die bij het samenwerkingsverband Silex betrokken is, vindt het bijzonder dat er zo’n goede sfeer heerst, al vanaf het prille begin. Iedereen is enthousiast en gedraagt zich binnen het eigen kantoor en daarbuiten als een echte ambassadeur. Het is ook uniek dat twintig mensen inhoudelijk sparren met hun counterparts van twintig concurrerende kantoren. Samen hebben ze iets negatiefs omgebogen naar iets positiefs. Ondanks de scepsis in het begin hebben ze met de juiste mensen op de juiste tijd de juiste snaar geraakt.

Rosita Doerga: “De zes trekkerskantoren zijn een zeer hechte groep. Het platform is echter niet ons eigendom; elk kantoor dat hierna aansluit kan er gebruik van maken. Wij investeren erin omdat we het noodzakelijk vinden voor de sector om kennis op te bouwen die in de vorm van een goed platform terug in de organisatie stroomt. De trekkerskantoren hebben enorm hun nek uitgestoken en er veel tijd ingestopt, omdat we vinden dat het onze plicht en verantwoordelijkheid is om dit voor de hele advocatuur op te pakken. Eigenlijk zijn we concurrenten, maar in dit samenwerkingsverband zijn we partners. Het voelt als één grote familie, deze saamhorigheid en samenwerking is een unicum binnen de advocatuur.” Evert Verheul: “Met elkaar hebben we een investering gedaan en een nieuw product in de markt gezet. Dat is supergaaf!”

*Silexdeelnemers: AKD, Bird & Bird, CMS, De Brauw Blackstone Westbroek, Dirkzwager, DLA Piper, Ekelmans & Meijer, Höcker Advocaten, Hogan Lovells, Houthoff Buruma, Kienhuis Hoving, NautaDutilh, Nysingh, Pels Rijcken & Drooglever Fortuijn, SRK Rechtsbijstand, Stibbe, Trip, Van Doorne, Van Traa, Wijn & Stael.

BVD

Bor van Dijk is senior consultant bij Anderson MacGyver.